

**HØR GODT
EFTER,
NÅR
BØRNENE
TALER!**

HØR GODT EFTER, NÅR BØRNENE TALER!

Børn og unge er aktive samfundsborgere, der har ret til at få indflydelse på rammerne for deres liv og hverdag. De bidrager med vigtig viden, som skaber bedre og mere borgernære løsninger, og samtidig opbygger de demokratisk selvtillid, når de oplever at blive lyttet til og kunne flytte noget. De kommuner, som arbejder systematisk med børneinddragelse på alle niveauer i organisationen, kan se en markant forbedret kvalitet i kerneydelserne til børn og unge.

Børnerådet og Oxford Research har kortlagt og samlet kommunernes erfaringer med børne-

inddragelse, så kommunerne kan få glæde af hinandens erfaringer og blive inspireret af konkrete cases og metoder til at styrke arbejdet med børneinddragelse.

Rapporten HØR GODT EFTER! er fyldt med inspirerende eksempler fra danske, norske og svenske kommuner, gode råd fra kommune til kommune og Børnerådets anbefalinger til vellykket børneinddragelse. Samtidig præsenterer rapporten et fælles sprog til at tale om børneinddragelse, som kan understøtte arbejdet med målrettede og værdiskabende indsatser.

Del 1: Hør godt efter! Kortlægning af kommunal børneinddragelse

Del 2: Hør godt efter! 17 kommunale eksempler på børneinddragelse

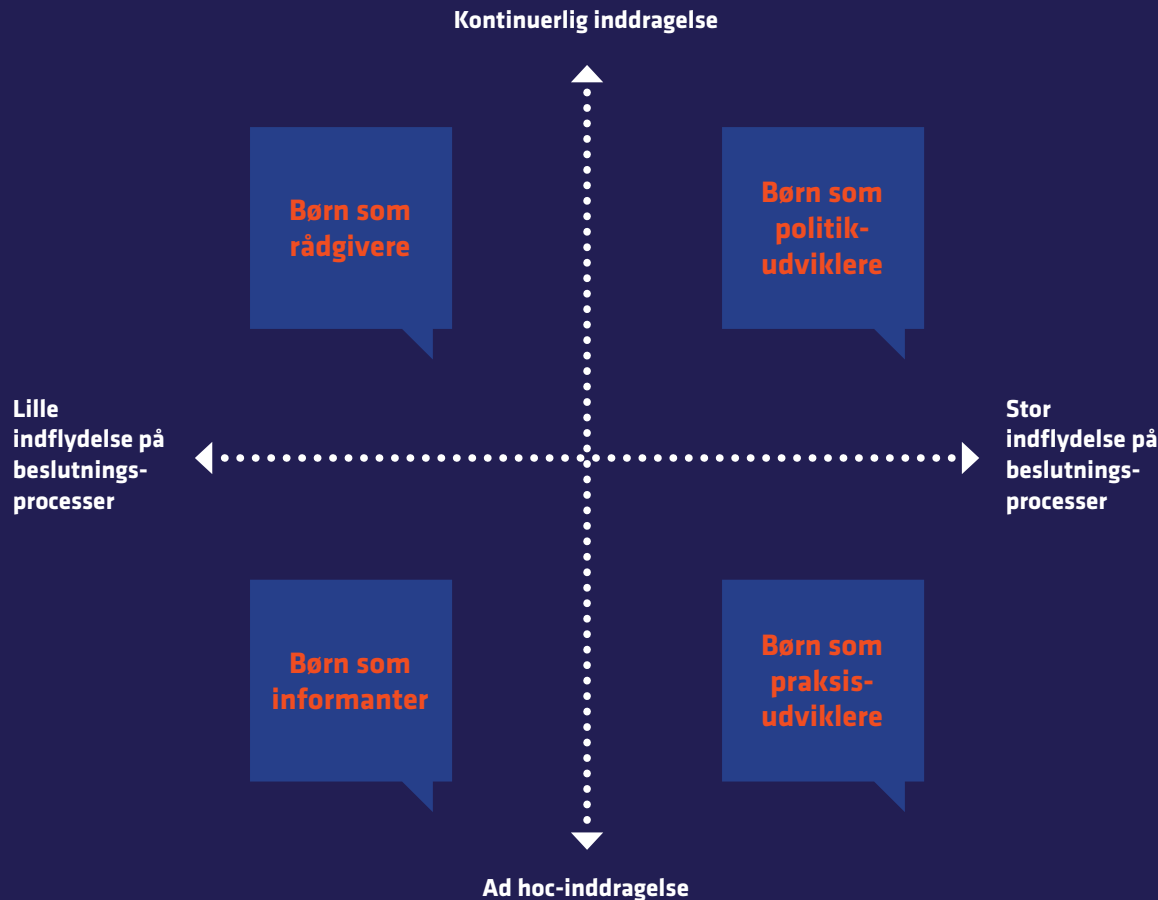

HELE RAPPORTEN KAN HENTES PÅ WWW.BØRNERÅDET.DK

FIRE FORMER FOR BØRNE-INDDRAGELSE

HØR GODT EFTER! identificerer og konkretiserer fire forskellige former for børneinddragelse, som praktiseres i kommunerne. De fire former for børneinddragelse giver forskellige muligheder og begrænsninger, og der er ikke en form, der er bedre end en anden. Hvis inddragelsen skal give værdi, er det i alle tilfælde vigtigt, at man overvejer formålet med børneinddragelsen, og hvordan man vil bruge børnenes inputs, inden man tilrettelægger en indsats.

De fire former er kategoriseret ud fra to dimensioner: Hvordan inddragelsen er struktureret (kontinuerlig vs. ad hoc), og i hvilken grad børnene har indflydelse på beslutningsprocesser (stor vs. lille).

BØRN SOM INFORMANTER

Når børn inddrages som informanter, sker det typisk i forbindelse med et enkeltstående initiativ, og børnene inddrages for at give perspektiver, som kan kvalificere beslutningen. Det kan fx være vidnesbyrd, interviews med børn om et givent emne, et spørgeskema eller en evaluering, hvor kommunen gerne vil høre om børnenes oplevelser. Børnene inviteres dermed ikke direkte ind i maskinrummet, men kommunen tager børnenes perspektiver og inputs med i sit videre arbejde. Denne inddragelsesform kan bruges i små såvel som store projekter, fordi kommunen med det samme kan lade sig inspirere af børnenes ord.

BØRN SOM RÅDGIVERE

Inddragelse af børn som rådgivere er karakteriseret ved, at inddragelsen er fast struktureret og dermed sker kontinuerligt for at kvalificere kommunale beslutningsprocesser. Inddragelsesformen er dialog-baseret, så kommunen er i løbende kontakt og sparrer med børnene om et givent emne. Det kan fx være et børne-advisory board, der løbende rådgiver kommunen om udvikling af indsatser ud fra børnenes egne oplevelser, eller det kan være individuelle samtaler med børn, der giver deres perspektiver på, hvordan rammerne for deres liv kan forbedres. Med udgangspunkt i en faglig vurdering bruger de voksne i kommunen børnenes perspektiver i deres videre arbejde.

BØRN SOM POLITIKUDVIKLERE

Børn som politikudviklere er en fast struktureret inddragelsesform, hvor børnene tager del i demokratiske beslutningsprocesser og derved opnår stor indflydelse. Børnene er med til at skabe de store linjer og sætte retningen for kommunens udvikling og arbejde. Det kan fx være gennem særlige udvalg og børne- og ungebyråd, hvor medlemmerne mødes og bidrager kontinuerligt. Børnene er i direkte dialog og samarbejder med kommunens lokalpolitikere. Gennem denne inddragelsesform sikrer kommunen en gruppe borgere, der endnu ikke har stemmeret, indflydelse på lokalpolitikken.

BØRN SOM PRAKSISUDVIKLERE

Når børn inddrages som praksisudviklere, sker det typisk ad hoc. Børnene bliver medudviklere og får derfor direkte indflydelse på udformningen af særlige initiativer eller indsatser. Her bevæger vi os fra det overordnede kommunale niveau og ned på praksisniveau. Det kan fx være, at børnene bliver inddraget i indretningen af det lokale fritidshjem, eller at børnene på døgninstitutionen er med til at bestemme, hvad de skal have at spise. Dermed er børnene inviteret med helt ind i maskinrummet og skaber deres hverdag sammen med de voksne i kommunen. Denne inddragelsesform er derfor kendetegnet ved megen dialog og interaktion mellem børn og voksne.

BØRNERÅDETS ANBEFALINGER TIL VELLYKKET BØRNE- INDDRAGELSE

Børnerådet anbefaler, at kommuner arbejder intentionelt og systematisk med børneinddragelse. På den måde får børneinddragelsen størst positiv betydning for kommunens arbejde, så kommunerne bl.a. kan tilpasse indsatser og tilbud til børn og unge, sikre at børnene får indflydelse på rammerne for deres liv og hverdag og klæde kommunens børn på til at blive aktive samfundsborgere.

Børnerådets anbefalinger til kommuner, der vil arbejde succesfuldt med børneinddragelse:

- Sørg for, at der er politisk, strategisk og ledelsesmæssigt fokus på og prioritering af børneinddragelse. Det skaber grobund for at udvikle en kultur, et fælles sprog, praksisser og rutiner for børneinddragelse.
- Understøt og udvikl faglige kompetencer til at styrke arbejdet med børneinddragelse. Gennem den rette kompetenceudvikling får medarbejderne i kommunen konkrete metoder og værktøjer til at arbejde med børneinddragelse. Det handler både om høj faglighed og om kompetencer inden for systematik, processer og ledelse.
- Vær opmærksom på, at der ikke kun er én vej til reel og succesfuld børneinddragelse. Derfor er det væsentligt at overveje formålet med og målsætningerne for børneinddragelsen, inden man tilrettelægger, hvordan børn bedst inddrages i den konkrete kontekst. Børn kan inddrages som informanter og rådgivere samt være med til at udvikle både politik og praksis.

TIL OPSLAGSTAVLEN

GODE RÅD
FRA KOMMUNE
TIL KOMMUNE

”Lad ikke antallet af børn afgøre, om I inddrager børnene eller ej. Uanset hvad, vil I gennem inddragelsen få værdifulde perspektiver.”

(Aarhus Kommune)

”Lad dem, som er ude i den daglige praksis hos børnene, gennemføre børneinddragelsen, da det skaber et trygt rum for børnene. Det er dog vigtigt, at personalet er klædt på til opgaven.”

(Herning Kommune)

”Vælg alternative metoder til at inddrage de unge. Det må gerne være hands-on, fx gennem kreative projekter. Nogle unge har ikke sproget til at udtrykke deres idéer, men de kan udtrykke dem på anden vis.”

(Gentofte Kommune)

”Giv børn og unge en konkret tilbagemelding på, hvilken forskel deres tidligere inputs har gjort.”

(Gentofte Kommune)

”Vær tro mod børnenes egne ord. Udtalelser skal ikke nødvendigvis omformuleres eller tolkes af en voksen, inden de kommer videre i en proces.”

(Aalborg Kommune)

HVAD ER BØRNE- INDDRAGELSE?

Børneinddragelse består i at inddrage børns egne artikulerede holdninger, oplevelser og ønsker i individuelle såvel som kollektive forhold. Inddragelse rummer samtidig det at give barnet et refleksionsrum, hvor det bliver set, mødt og forstået, og hvor det bliver spejlet, får nye perspektiver og får konkret viden. Det er væsentligt, at børnenes modenhed, evner, livssituation, sårbarhed og/eller udfordringer anerkendes og afspejles i inddragelsen.

For at man kan tale om reel børneinddragelse, er det væsentligt, at de voksne bliver klogere gennem samspillet med børnene ved at lytte til dem og handle på den baggrund. Det kan fx være i forbindelse med udviklingen og evalueringen af kommunale praksisser.

På nogle områder er børneinddragelse skrevet direkte ind i dansk lovgivning. For eksempel fremgår det af serviceloven, at barnet har ret til at blive inddraget i sin egen sag. FN's Børnekonventions artikel 12 slår dog fast, at børn har ret til at blive hørt i alle forhold, der vedrører dem. Dermed har børn også ret til at blive inddraget i udformningen af rammerne for deres liv og hverdag.

Børnerådet